

Sabancı'nın koleksiyonu Türk ressamlarla dolu:

Bizdeki yangını söndürelim, sonra dışa yöneliriz

Kültür Servisi — Türkiye'de resim koleksiyoncusu denince akla gelen birkaç addan biri de Sakıp Sabancı... Sakıp Sabancı Emirgân'daki ünlü "Atlı Köşk"ünü bahçesinden başlayarak neredeyse bir müzeye dönüştürmüş. "Atlı Köşk", bahçesindeki heykellerin, tarihi çeşmelerin, köşkün içindeki hepsi birbirinden değerli eşyaların, avizelerin, aynaların, bibloların yanı sıra, duvarlarında da Türk resim ve hat sanatının en değerli örneklerini taşıyor. Kasımpaşalı Hilmi'den Osman Hamdi'ye,

lah Mehmet Ali Paşa'ya kadar uzanan Prenses İffet'ten 1949 yılında 300 bin liraya aldığı köşkün duvarlarındaki bu sanat tarihi hazinesinin nasıl oluştuğunu Sakıp Sabancı şöyle anlatıyor:

"Her işte rötalarız. Dünyanın gelişmesini ve şartlarını geç hissetmeye, görmeye başladım. Önceleri bir tek, işimin ve sorumluluğumun olduğuna sanırdım: Fabrikalar ve evim. Gelişmiş memleketterle temaslarım çoğaldıkça gördüm ki fabrikalar kurmak, üretim yapmak, istihdam yaratmak asli iş kabul ediliyor,

nın dışındakiler de Türkiye'de yaşamış Ayyazovski ile Fausto Zonaro'nun tabloları. "Çünkü", diyor Sabancı, "Ben bizim olana yaklaşmak istiyorum. Picasso veya onun gibi ünlü yabancı bir ressamın bir resmine 600 milyon lira vereceğime o parayla 100 Türk ressamını mutlu ederim. Ben bize, bizim olana öncelik verilmesinden yanayım. Çünkü yangın burada. Önce onu söndürelim, sonra dışa yöneliriz."

Kayserili alışverişi

Sakıp Sabancı'nın, resim piyasası canlandıkça oluşan sahteciliklerden pek korkusu yok. Çünkü hem zaten tanıdığı, güvendiği galericilerden alıyor hem de: "İşadamı ve sanayiciyim, ama Kayseri'den geliyorum. Hamuru Kayseri'de yoğrulmuş bir adam ayakları yere basan alışverişi sever. Ben bilirim demem. Bir tabloyu seversem, önce uzmanlarına sorarım. Bu tablo sahte midir, değil midir? Benim koleksiyonuma bir şey katar mı? Güvendiğim, saygı duyduğum bu uzmanların görüşüne göre alırım veya almam."

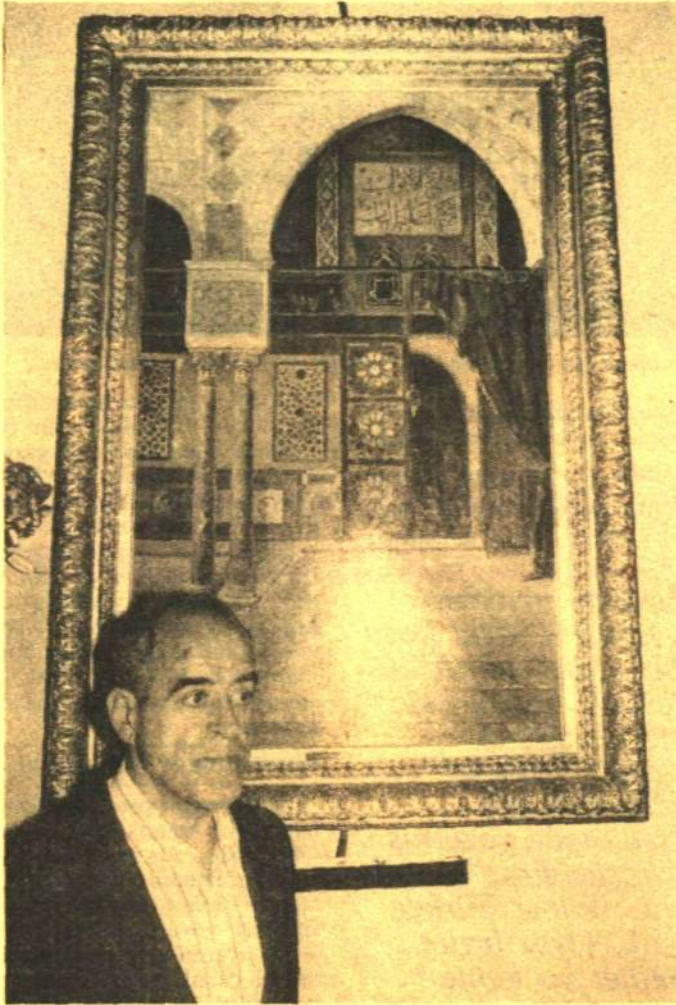
"Koleksiyonculuk ölsün" yasası

Söz koleksiyoncular ve koleksiyonculukla ilgili yasaya gelince, "Dilim varmıyor ama bu düzenleme neredeyse 'koleksiyonculuk ölsün' düzenlemesi" diyerek başlıyor anlatmaya, Sakıp Sabancı:

"Bu düzenleme aşırı öfkeli ve mantıklı olmayan bir düzenlemedir. Tüm özel koleksiyoncuları köşelerine sindirecektir bu. Oysa alıcıların çoğalmasını sağlamalıdır. Sabancılar, Koçmanlar çoğaldıkça, mal değerini bulur. Bu eserlerin yurt dışına kaçırılmasını da önler. Bizim atıp çığnediğimizi, kadrini kıymetini bilmediğimizi Avrupalı alıp, beğenip ülkesine götürüyor. Ona hırsız diyoruz. Tarihi eserlerimizi kaçırdı diyoruz. Oysa bunlar kaçırılmıyor, kaçırılmasına sebebiyet veriliyor."

Çözüm

Sakıp Sabancı'ya göre "koleksiyonculuk ölsün düzenlemesi"nin değişmesi için "Amerika'yı yeniden keşfe lüzum yok". Avrupa'da, Amerika'daki akilci uygulamaların Türk toplumunun bünyesine adapte edilmesi yeterli. Sabancı, "Amerika'da, Avrupa'da yüzlerce insan koleksiyonculuğa koştu ve bu zararlı olduysa biz de olalım. Tek alıcı devlet olduğu müddetçe ne mal değerini bulur, ne de göç önlenir. Yurt dışına mal kaçışı, göçü tabanca ile önlenmez", diyor.

SAHTECİLERDEN KORKUSU YOK — Sakıp Sabancı, resim piyasasının canlanmasıyla oluşan sahteciliklerden pek korkmuyor. "Bir tabloyu seversem, önce uzmanlarıma sorarım," diyor. "Güvendiğim uzmanların görüşüne göre alırım veya almam."

(Fotoğraf: MEHMET AKİF)

Nazmi Ziya'dan Çallı'ya kadar uzanan yaklaşık seksen tablolu bu koleksiyonda kimler yok ki: Şeker Ahmet Paşa, Hikmet Onat, Hüseyin Zekâî Paşa, Şevket Dağ, Feyhaman Duran, Sami Yetik, Avni Lifij, Ahmet Ziya Akbulut, Mehmet Ali Laga, Ali Avni Çelebi, Ayetullah Sümer, Namık İsmail, Süleyman Seyit ve Türk resim sanatının öteki ustaları hatta Şehzade Abdülmecit'in bile üç eşsiz tablosu var Sabancı'nın koleksiyonunda...

Hacı Ömer'in, soyağacı Kava-

ama yanında başka işler de var. Sanat, kültür, spor gibi sosyal alanlarda da bizlere görev düşüyor. Üstelik maddi şartları gelişenlere daha da büyük paylar düşüyor. Maddi imkânları olanlar alır, saklar, korur, manevi imkânları olanlar da akılcı olmakla ve yön vermekle yükümlüdür. Ama bu maddi imkânları olanlarla manevi imkânları olanlar birleşmelidir."

Sabancı'nın koleksiyonunda, yabancı ressamların tablolarının azlığı dikkati çekiyor. Babasının aldığı G. Emrico'nun tabloları-